

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu nr ———

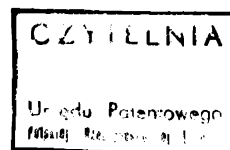
Int. Cl.³ A01K 73/00
A01K 74/00

Zgłoszono: 10.02.79 (P. 213393)

Pierwszeństwo ———

Zgłoszenie ogłoszono: 14.01.80

Opis patentowy opublikowano: 31.01.1984

Twórcy wynalazku: Józef Krępa, Ryszard Stec, Henryk Czubek,
Roman Osmólski

Uprawniony z patentu tymczasowego: Morski Instytut Rybacki,
Gdynia (Polska)

Narzędzie połowowe do realizacji połowów okrężnicowych

Przedmiotem wynalazku jest narzędzie połowowe do realizacji połowów okrężnicowych stosowane w rybołówstwie morskim w szczególności w realizacji połowów okrężnicowych ławic ryb pelagicznych na otwartym oceanie.

Znane są okrężnice, to jest wielkowymiarowe prostokątno-kształtne narzędzia połowowe, utworzone zasadniczo z pionowej ściany sieciowej, zaopatrzonej w nadborę i podborę, w których istotnym elementem są pierścienie okrężnicowe dla zamykania okrężnicy od dołu. Znane są również i stosowane narzędzia połowowe ciągnione-trałowane to jest włoki i tuki, mające kilka nie tylko pionowych ścian sieciowych, skrzydła i worek (matnię), oraz olinowanie w tym podborę i nadborę.

W znanych urządzeniach operacja zamykania okrężnicy polega na zamykaniu okręgu przez przyciąganie pionowych skrzydeł okrężnicy do statku. Podczas tej operacji istnieje jednak możliwość ucieczki ryb przez niedomknięty obwód okrężnicy tworzący jej wrota. Znane i stosowane urządzenia do połowów okrężnicowych wykazują szereg niekorzystnych cech. W szczególności wymagają współdziałania licznych mechanizmów i urządzeń, z których najważniejszymi są wyciąg sieciowy, układacz okrężnicy, wyciągarka okrężnicowa, iglica do pieścieni okrężnicy, kozioł okrężnicowy, oraz łódź pomocnicza do odholowywania statku od okrężnicy, lub stery strumieniowe zainstalowane w kadłubie statku. Przy takiej liczbie specjalistycznych urządzeń i mechanizmów do połowu okrężnicą, przy istnieniu (koniecznym ze względów ekonomicznych) konwencjonalnego wyposażenia jednostki w urządzenia do połowów trałowych, a czasem i jeszcze innego rodzaju połowów, nie tylko jednostki połowowe są szczególnie skomplikowane, ale także i realizacja połowów jest trudna, skomplikowana i droga. Same okrężnice są wprawdzie stosunkowo prostej budowy, lecz mają duże wymiary główne (rzędu kilku do kilkunastu kilometrów), co stwarza określone trudności i kłopoty w ich przechowywaniu i transporcie.

Celem wynalazku jest zaprojektowanie specjalnego okrężnicowego włokowego narzędzia połowu o uproszczonej konstrukcji, umożliwiającego jego wybieranie w całości na pokład statku rybackiego pochylnią rufową, a jednocześnie wydatnie ograniczającego ilość urządzeń współdziałających w procesie połowu.

Narzędzie połowowe do realizacji połowów okrężnicowych mające część sieciową więcej niż jednopłatową, oraz olinowanie z nadborą i podborą charakteryzuje się tym, że stanowi go okrężnicowy włók wyposażony w skrzydła utworzone każde z płatów górnego i dolnego, tak iż łączą się one z nawiasem i górnobiela oraz matnią. Stosunek długości nadbory do podbory w narzędziu jest utrzymywany w granicach od $1/1,15$ do $1/1,50$.

Urządzenie według wynalazku realizując założone cele wykazuje jednocześnie szereg korzystnych technicznych i techniczno-użytkowych skutków, nie tylko umożliwia znaczne uproszczenie konstrukcji statku, ale również i uproszczenie i zmniejszenie ilości koniecznych operacji jednostkowych. Również umożliwia realizowanie połowów trałowych, przy użyciu tych samych urządzeń i mechanizmów połowowych statku.

Narzędzie połowowe według wynalazku kojarząc w sobie cechy typowej jednopłatowej okrężnicy oraz cechy typowego włoka pelagicznego, nie zawierając w ogóle kłopotliwych pierścieni okrężnicowych jest szczególnie proste i łatwe w obsłudze, a nadto gabarytowo znacznie mniejsze, co dodatkowo ułatwia jego przechowywanie i transport.

Wynalazek został szczegółowo opisany na przykładzie jego wykonania przedstawionego na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia rufową część statku wydającego narzędzie połowowe w widoku z góry, fig. 2 przedstawia rufową część statku trałującego wydane poprzednio narzędzie połowowe w widoku z góry zaś fig. 3 przedstawia rufową część statku trałującego narzędzie połowowe w widoku z góry a fig. 4 przedstawia rufową część statku wybierającego narzędzie połowowe w widoku z boku, fig. 5 przedstawia narzędzie połowowe w widoku aksonometrycznym z góry, fig. 6 przedstawia statek i wydane narzędzie połowowe częściowo w widoku z góry, fig. 7 przedstawia statek i trałowane przezeń narzędzie połowowe w widoku z góry i fig. 8 przedstawia statek i trałowane przezeń narzędzie połowowe w chwili rozpoczęcia jego wybierania w widoku z góry.

Przykładowo opisane narzędzie połowowe według wynalazku składa się zasadniczo ze skrzydła 6 i skrzydła 7 utworzonych każde z dwóch płatów górnego 13 i dolnego 14. Są one połączone z nawisem 18 oraz z gardzielą 19 przechodząc w matnię 20. Narzędzie ma nadborę 16 i podborę 15, których wzajemny stosunek długości jest utrzymywany w granicach od $1/1,15$ do $1/1,50$. Narzędzie połowowe według wynalazku wykorzystywane jest następująco. Przed otoczeniem ławicy ryb przygotowuje się na pokładzie 1 statku 2 okrężnicę 3 przez nawinięcie jednego jej skrzydła i matni z workiem na bęben 4. Drugie skrzydło narzędzia (fig. 1) nie uwidocznione na rysunku — jest ułożone luzem na części rufowej statku w rejonie jego pochylni. Otaczanie ławicy 5 następuje przez wydawanie najpierw skrzydła i następnie całej okrężnicy wraz z matnią podczas ruchu statku wokół ławicy (fig. 6). Po otoczeniu ławicy następuje jej zamknięcie w sieci przez ściągnięcie do siebie skrzydeł 6 i 7 okrężnicy 3, wskutek czego sieć przybiera początkowo kształt niecki znany z klasycznej techniki okrężnicowej (fig. 7 i 8). Już jednak natychmiast po uzyskaniu tego efektu statek rozpoczyna ruch trałowy do przodu przekształcając nieckowy kształt sieci na typowy kształt włoka pelagicznego. Wybieranie tak ukształtowanego włoka okrężnicowego następuje przez nawijanie jego skrzydeł 6 i 7 na wspomniane sieciowe bębny 4 (fig. 2). Opróżnianie narzędzia wciągniętego na pokład jest realizowane etapami metodą paczkowania (fig. 4). Przy pomocy narzędzia według wynalazku jest również możliwe realizowanie połowu metodą trałowania. W tym celu odwija się go z bębna sieciowego przy ułożeniu układacza zawieszonego na maszcie 9 statku i składa go na pokładzie 1 po jednej z burt statku 2. Następnie przebieg operacji połowowych wydawania i wybierania sieci w układzie jednowłokowym jest konwencjonalny jak dla typowego włoka pelagicznego. Możliwe jest w sposobie według wynalazku jednoczesne stosowanie trzech narzędzi 10, 11, 12 (fig. 3) według wynalazku.

Z a s t r z e ż e n i e   p a t e n t o w e

Narzędzie połowowe do realizacji połowów okrężnicowych, składające się z części sieciowej, olinowania oraz nadbory i podbory, **znamiennie tym**, że wyposażone jest w skrzydła (6) i (7) utworzone z dwóch płatów, górnego (13) i dolnego (14), łączące się z nawiasem (18) oraz gardzielą (19) i matnią (20), przy czym stosunek długości nadbory (16) do podbory (15) jest utrzymywany w granicach od $1/1,15$ do $1/1,50$.

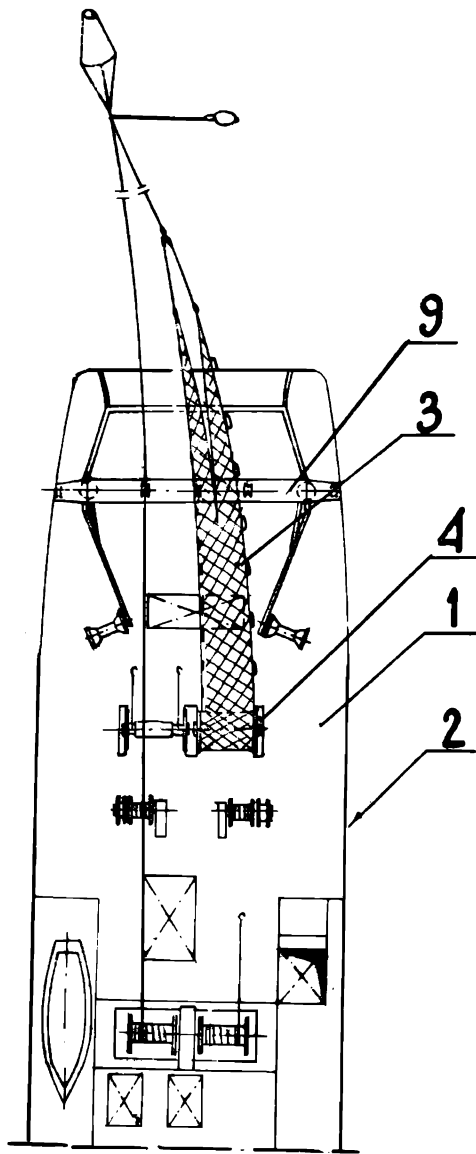

Fig. 1

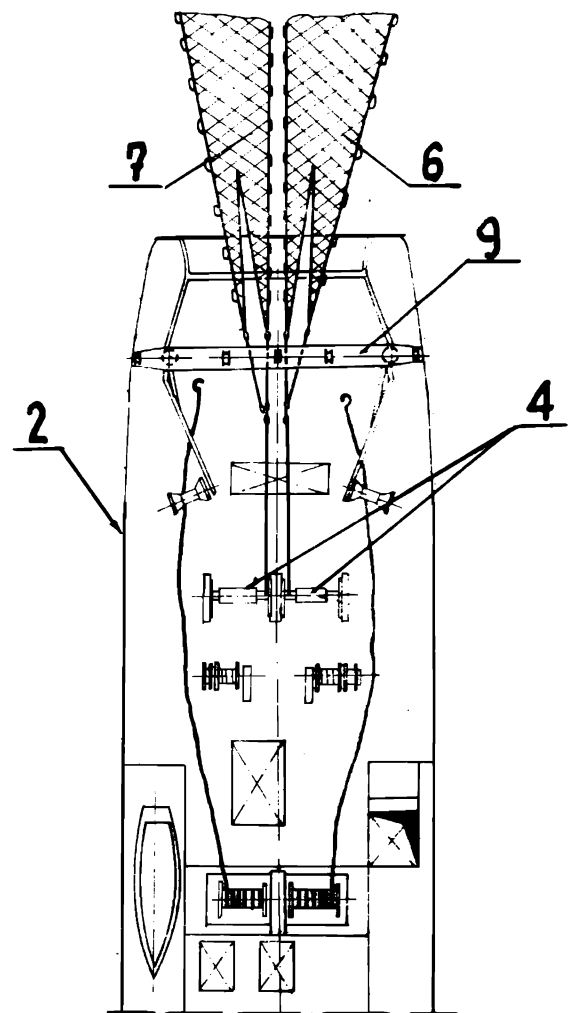

Fig. 2

124 539

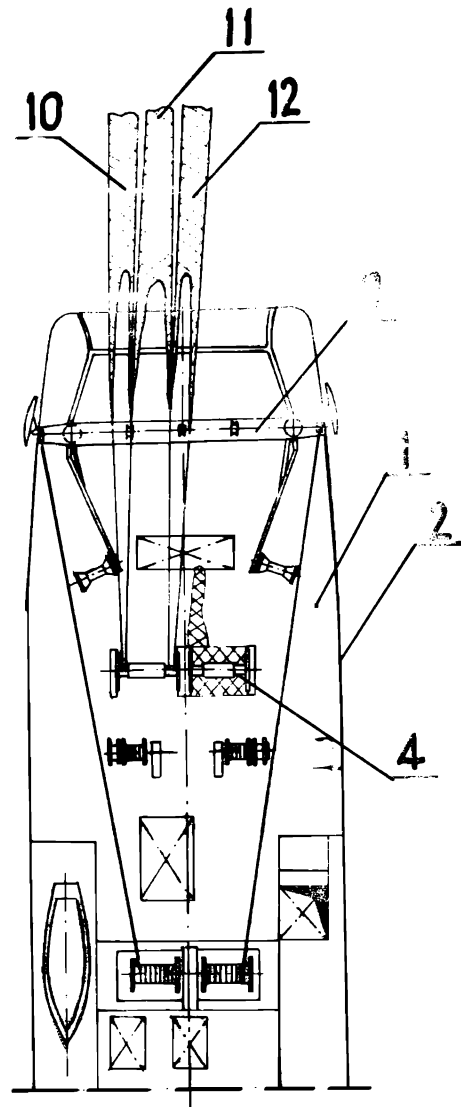

Fig.3

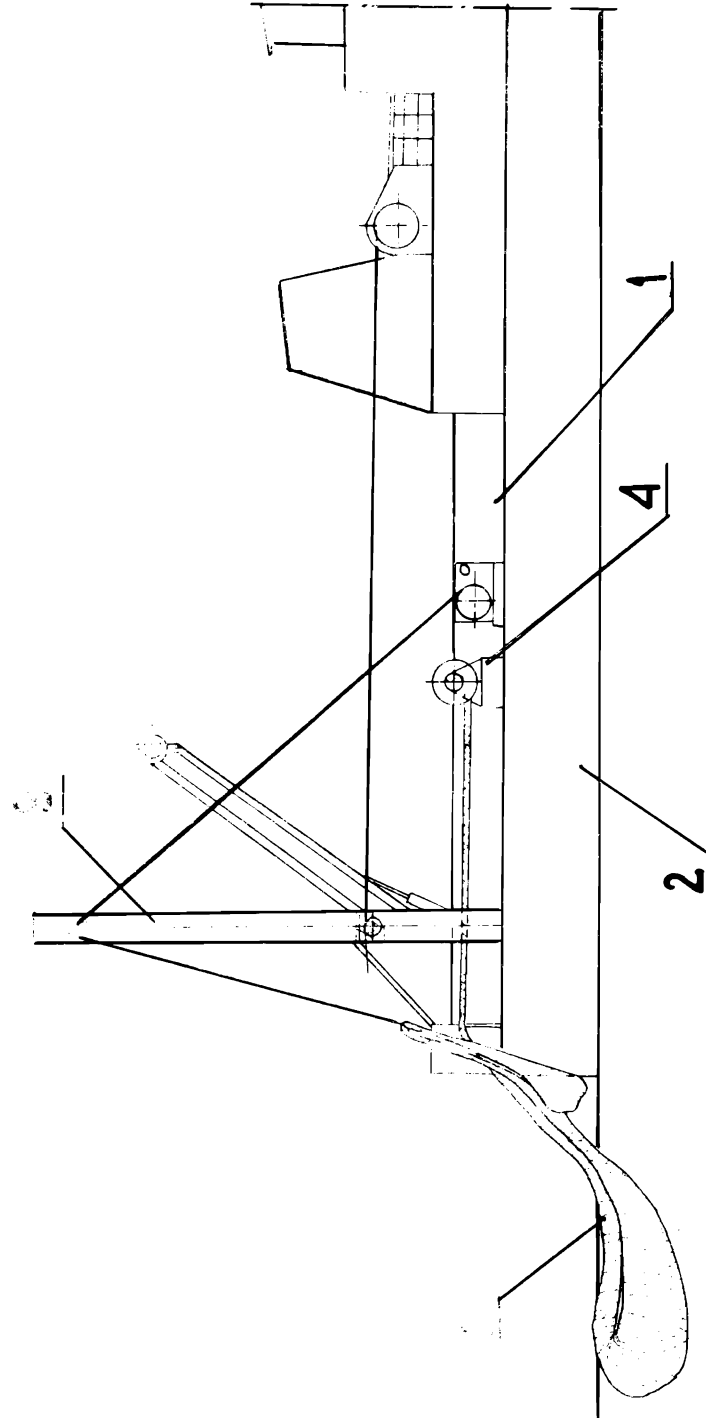

Fig. 4

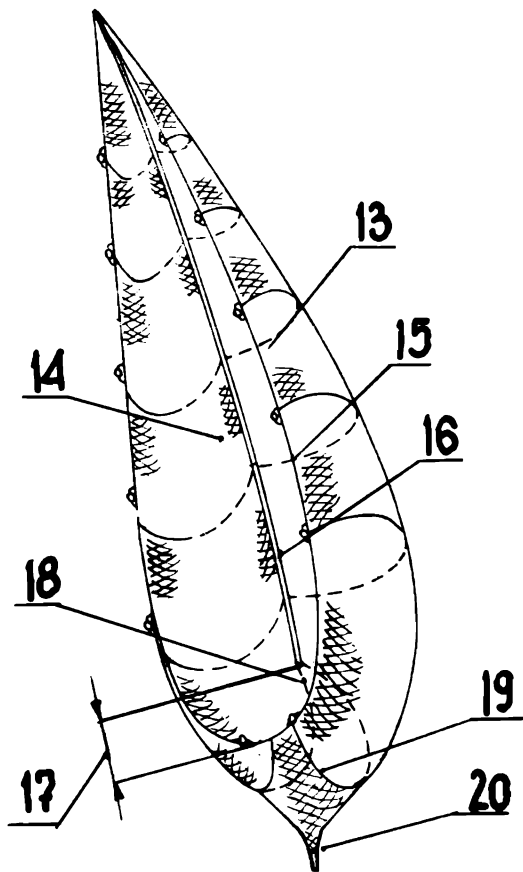

Fig. 5

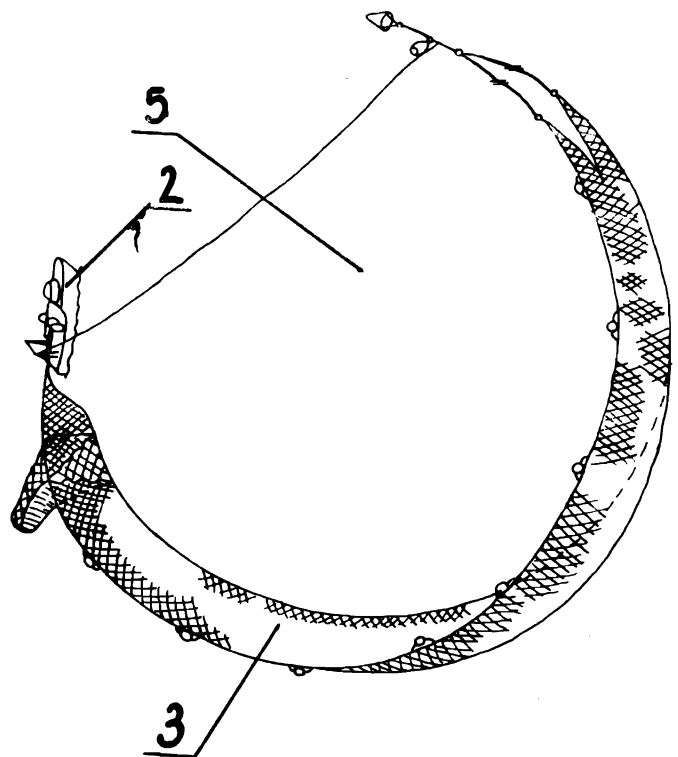

Fig. 6

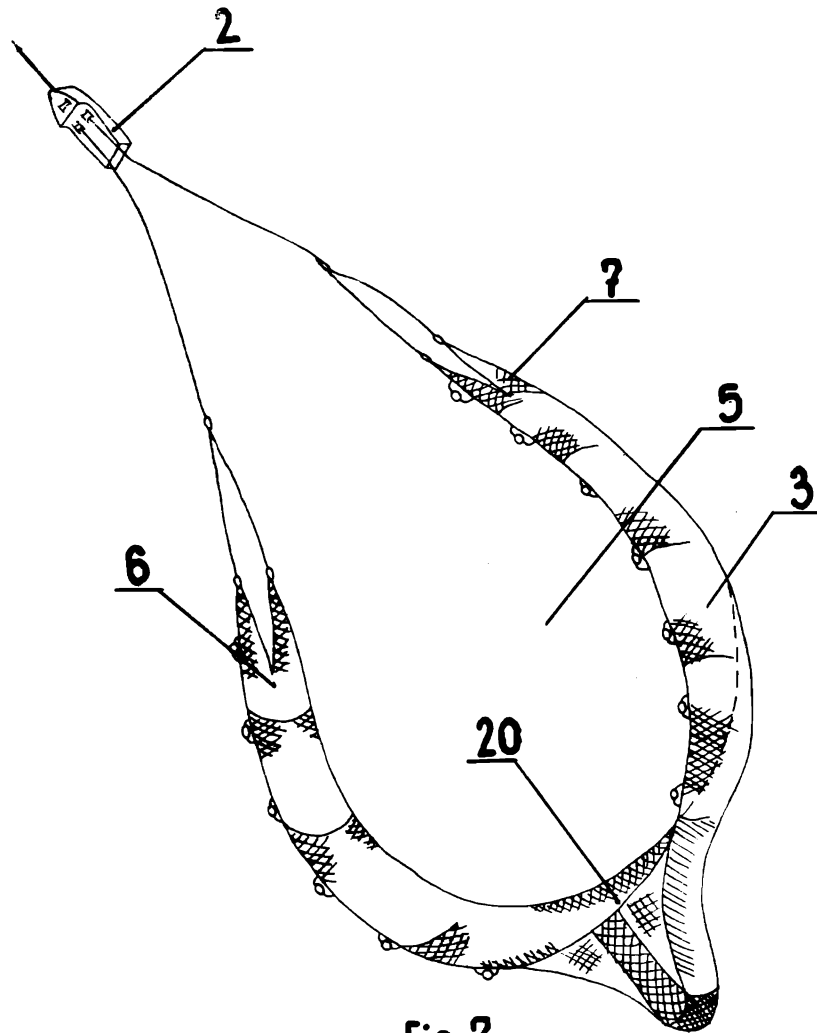

Fig. 7

